

81. Felsefenin insana ve topluma yaptığı katkıları göremeyen kişiler, onun boş ve gereksiz bir uğraş olduğunu ileri sürmektedirler. Oysa, insan yaşamındaki rolü kolayca gözlenen telefon, bilgisayar veya televizyon gibi nesnelerin üretiminde felsefenin doğrudan katkısı olmasa da değer ve düşüncelerin üretimindeki katkısı yadsınamaz. Ancak, değer ve düşüncelerin insan yaşamındaki yansımaları yalnızca dolaylı olarak gözlenebilir.

Bu parçaya dayanarak felsefe ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Günlük yaşam üzerindeki etkisini görmek güçtür.
- B) Ürettiği düşünceler arasında tutarsızlıklar bulunabilir.
- C) Ortaya koyduğu idealler konusunda bireylerin uzlaşması zordur.
- D) Her toplumu farklı biçimlerde etkiler.
- E) Sorguladığı kavramlar zamanla değişir.

82.

- Felsefe, insanı, onu çevreleyen evreni ve toplumu tanımak ve bilmek amacıyla olduğu için çeşitli bilim alanlarının bu konulardaki bulgularını kullanır.
- Bilim, doğru bilginin koşulları, kaynakları ve sınırları konusunda kendisine yol gösterebilecek ve onu eleştirebilecek olan felsefi görüşlerden yararlanır.

Bu iki bilgiye dayanarak felsefe ve bilimle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Aynı sorulara farklı yanıtlar verirler.
- B) Bilgi edinmede aynı yöntemleri kullanırlar.
- C) Aralarındaki rekabetten güç alırlar.
- D) Toplumsal değişimlerden aynı ölçüde etkilenirler.
- E) Birbirlerini karşılıklı olarak beslerler.

83. Küçük çocuklar bilimin konusuna giren sorular sorduğunda birçok yetişkinin şaşırıldığını gözliyorum. "Ay neden yuvarlak?" diye soruyor çocuk. Bir çukurun derinliği en fazla ne kadar olabilir? Dünyanın doğum günü ne zaman? Birçok yetişkin bu tür soruları tedirgin ya da alaycı bir tavırla yanıtlıyor veya yan çiziyor: "Ne sanıyordun? Ay kare mi olacaktı yani?" Kısa süre sonra, çocuk bu soruların yetişkinleri sıktığının farkına varıyor. Böyle birkaç deneyim daha yaşadıktan sonra da bilimden soğuyor.

Parçada, çocukların bilimden soğuması aşağıdakilerin hangisine bağlanmıştır?

- A) Çocukların bilimsel konulardan çabuk sıkılmalarına
- B) Yetişkinlerin çocuklara az zaman ayırmalarına
- C) Çocukların uygun soru sormayı bilmemelerine
- D) Çocukların merak duygularının gerektiği gibi karşılanmamasına
- E) Yetişkinlerin, çocukları bilimsel konulardan uzak tutmak istemelerine

84.

- Bir toplumbilimci, değerleri veya insanlar arasındaki ilişkileri incelerken bireyleri belli bir biçimde davranmaya yöneltmez. Sadece, olanı olduğu gibi ele alır.
- Kepler Yasaları, gezegenlerin nasıl hareket etmesi gerektiğini değil, nasıl hareket ettiğini belirtir.

Bu iki durum, bilimsel bilginin hangi özelliğine örnektir?

- A) Evrensel olması
- B) Var olan durumu betimlemesi
- C) Mantık ilkelerine dayanması
- D) Birikimli olarak ilerlemesi
- E) Olayların denetim altına alınmasına olanak vermesi

Diğer sayfaya geçiniz.

85. Doğa bilimlerinin kullandığı yöntemlerden biri de tümevarımdır. Bu yöntemle, belirli gözlemlerden yola çıkarak, gözlenmemiş olanları da içine alan genellemelerde bulunulur. Bu akıl yürütme biçiminin güvenilirliğini iddia edenler, pazardan elma alan bir kişinin tavrını örnek verirler. Bu kişi tezgâhtaki elmalarından birkaçını inceledikten sonra diğerlerinin de inceledikleri gibi olması gerektiğine karar vererek elmaların tümünü satın alır. Elmaların hepsini incelemediği için, eve geldiğinde bu kişinin beklediğine uymayan, biçimsiz, çürük bir elma ile karşılaşma olasılığı her zaman vardır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi tümevarım yönteminin sakıncalı bir yönü olarak ileri sürülmektedir?

- A) Duyulara dayalı bilgi edinme yolu olan gözlemden yararlanılması
- B) Doğanın akışına müdahale edilmeyip, gözlenecek nesnelerin doğanın kendi akışı içinde ortaya çıkmasının beklenmesi
- C) Bütünün sınırlı sayıdaki elemanı ile ilgili deneyimlere dayanarak bütün hakkında yargıya varılması
- D) Genellemenin herhangi bir olguya dayanmadan, akıl ve mantık ilkeleriyle yapılması
- E) Doğadaki her olayın bir nedeni olduğu varsayımının temel alınması

86. Bir araştırmayı tamamladığım zaman, sonuçlarımı ve dayanaklarımı önce, meslektaşlarıma katıldığım bilimsel toplantılarda sunarım. Eğer bir yanlış ya da eksiklik bulunmazsa, çalışmamı makale haline getirip bir dergiye yollarım. Derginin editörler kurulu makalemi uygun görürse, iki ya da üç hakemden görüş ister. Her hakem ayrı ayrı, makalemin yayımlanması hakkındaki görüşünü derginin editörüne bildirir. Hakemler araştırmamda yanlış bulurlarsa, editör, bu yanlışları bana yazılı olarak iletir. Ben bu yanlışları düzeltebilirim süreç yeniden başlar. Ancak bunları düzeltemezsem, aylarca uğraşarak bulduğum sonuçları unutup çalışmaya yeniden başlarım.

Bilimsel çalışmanın bu parçada anlatılan evresi, aşağıdakilerden hangisiyle özetlenebilir?

- A) Bilimsel bilgi, bilimsel yöntemle uygun biçimde yapılan deneyler sonucunda elde edilir.
- B) Farklı bilim dalları arasındaki dayanışma, bilimsel gelişmeyi hızlandırır.
- C) Bilim adamının sahip olduğu dünya görüşü, ne tür bilimsel çalışma yapacağını ve bulgularını nasıl yorumlayacağını etkileyebilir.
- D) Bir bilginin bilimselliğinin yetkili bilim çevresince denetlenip onaylanması gerekir.
- E) Bugün birtakım olguları açıklamada yararlanan bir bilimsel görüş, zamanla yerini başka bir bilimsel görüşe terk edebilir.

87. Faydacı ahlak anlayışına göre, en çok sayıda insana en büyük ölçüde mutluluk sağlayan eylem, ahlaki bakımdan doğru eylemdir. Dolayısıyla bir eylemi doğru veya yanlış olarak değerlendirmek için öncelikle o eylemin, ilgili kişilerin tümüne sağladığı hazlara ve getirdiği acılara bakmak gerekir.

Bu parçaya göre, faydacı ahlak anlayışı bir eylemin ahlaki bakımdan doğru olup olmadığını değerlendirirken aşağıdakilerin hangisini ölçüt alır?

- A) Eylemin sonuçlarını
- B) Eylemde bulunan kişilerin niteliklerini
- C) Eylemin hangi koşullarda gerçekleştirildiğini
- D) Toplumun eylemde bulunan kişiye karşı tutumunu
- E) Eylemin hangi amaçla yapıldığını

88. İnsanların düşünce ve görüşlerini serbestçe ifade etmesi, doğruların ve gerçeklerin ortaya çıkmasına ve kavranmasına katkıda bulunur. Bir düşünürün dediği gibi, düşüncelerin savunulmasından gerçekler doğar.

Aşağıdaki yargılardan hangisi bu görüşü destekler?

- A) Devletin ekonomik alana müdahalesinin azaldığı, bireylerin özgürce ekonomik girişimde bulunduğu dönemlerde toplumsal refah yükselmiştir.
- B) Bilim ve felsefedeki başlıca ilerlemeler, düşünce ve inanç özgürlüğünün olduğu dönemlerde ve ülkelerde gerçekleşmiştir.
- C) Bireyin yeteneklerini özgürce geliştirdiği eğitim ortamlarında, dünyada iz bırakan sanatçılar yetişmiştir.
- D) Bireylerin yurttaş olarak haklarının korunduğu toplumlarda oluşan güven ortamı, insanların daha üretken olmasını sağlamıştır.
- E) Çeşitli düşünce ve görüşlerin bir arada yaşaması, ilk önce, değişik kültürlerle iletişim olanağı bulan toplumlarda görülmüştür.

Diğer sayfaya geçiniz.

89. Aristoteles, yönetim biçimlerini anlatırken şöyle demektedir: "Devlet birçok kişi tarafından yönetilirse bu ona, tıpkı giderleri toplulukça karşılanan bir şöenin tek kişinin hazırlayacağı bir şöleninden daha üstün olması gibi bir üstünlük sağlar. Onun içindir ki çoğunluk, birçok durumda, her kim olursa olsun tek bir kişiden daha iyi bir yargıdır. Ayrıca çokluk daha güç bozulur ya da kısıtlanır. Kötü bir anında olan ya da konuya ilişkin çok güçlü duyguları bulunan bir kişinin yargısı ister istemez çarpık olacaktır. Öte yandan, bir kitlenin yargıda bulunması durumunda, kitleyi oluşturan her kişinin aynı anda aynı duygulara kapılmasını ve yargısını çarpıtmasını ayarlamak güçtür."

Aristoteles, bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?

- A) Yönetim yetkisinin birçok kişiye dağıtılmasının iktidar kavgasını önleyeceğini
- B) Devlet işlerinde işbölümünün, halk arasındaki dayanışmayı artıracak olduğunu
- C) Yönetim sorumluluğunun bir gruba paylaştırılması gerektiğini
- D) Kişilerin grup içinde, yalnız başlarına olduğundan daha duygulu davrandıklarını
- E) İnsanın, mutluluğa ancak topluluk içindeyken erişebileceğini

90. Bir tabloda gökyüzünün mavi, otun yeşil olmasını bekleyen kimseler, tabloda başka renkler görünce şaşırırlar. Oysa, mavi gök ve yeşil çayırlara ilişkin her şeyi unutmayı bir denesek; dünyaya sanki başka bir gezegenden şimdi gelmişçesine bakıp onu ilk görmüş gibi olsak, işte o zaman nesnelere değişik renklerle görünürlerdi bize. Ressamlar da bazen başka bir gezegenden gelmiş gibi, dünyayı yepyeni bir gözle görmemizi isterler. Bize, doğadaki varlıkların güzelliklerini görmeyi öğretenler de onlardır. Onları izleyip, onlardan bir şeyler öğrenirsek, pencereden dışarı bakmak bile heyecan verici bir serüvene dönüşecektir.

Bu parçada, sanat eserinin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Sadece, güzel olması amacıyla yapılması
- B) Bir benzerinin olmaması
- C) Belirli bir sanat akımının izlerini taşıması
- D) Sanatçının öz ve biçim arasında kurduğu dengeğin bir sonucu olması
- E) Dünyayı, alışık olunandan farklı bir anlayışla yansıtması

SÖZEL BÖLÜM BİTTİ.

SAYISAL BÖLÜME GEÇİNİZ.

Diğer sayfaya geçiniz.

2000 ÖSS
BASIN KOPYASI CEVAP ANAHTARI

SÖZEL BÖLÜM

1. E	31. E	61. D
2. A	32. D	62. B
3. D	33. C	63. A
4. C	34. B	64. D
5. B	35. A	65. B
6. E	36. D	66. A
7. D	37. E	67. D
8. A	38. A	68. E
9. C	39. B	69. D
10. D	40. C	70. C
11. C	41. E	71. B
12. A	42. D	72. A
13. E	43. C	73. C
14. C	44. A	74. E
15. E	45. E	75. A
16. D	46. A	76. B
17. B	47. E	77. D
18. A	48. D	78. E
19. C	49. B	79. C
20. E	50. E	80. B
21. D	51. C	81. A
22. C	52. D	82. E
23. B	53. C	83. D
24. E	54. B	84. B
25. B	55. A	85. C
26. A	56. E	86. D
27. C	57. C	87. A
28. E	58. E	88. B
29. A	59. A	89. C
30. B	60. B	90. E

SAYISAL BÖLÜM

1. B	31. B	61. A
2. D	32. C	62. C
3. C	33. E	63. D
4. E	34. D	64. E
5. D	35. A	65. B
6. A	36. B	66. C
7. B	37. E	67. B
8. E	38. B	68. D
9. C	39. C	69. A
10. A	40. A	70. C
11. D	41. D	71. D
12. A	42. B	72. A
13. C	43. A	73. E
14. B	44. E	74. B
15. D	45. A	75. E
16. E	46. D	76. B
17. A	47. B	77. D
18. D	48. C	78. A
19. B	49. C	79. C
20. E	50. A	80. D
21. A	51. B	81. B
22. C	52. C	82. A
23. E	53. B	83. E
24. D	54. A	84. A
25. B	55. A	85. E
26. C	56. E	86. D
27. A	57. E	87. E
28. D	58. B	88. A
29. C	59. D	89. C
30. E	60. E	90. B